

Child Rights Journal

2022; 4(15): 75-87

Journal Homepage: <http://childrightsjournal.ir>

International Think Tank of
Human Dignity

The Iranian Association of
Medical Law

The Iranian Association of
Child Rights

Information Privacy of Children in Iran's Internal Laws

Masoumeh Taherabadi¹

1. Department of Criminal Law for Children and Adolescents, Faculty of Human Sciences, Qom Branch, Hazrat Masoumeh University, Qom, Iran.

ABSTRACT

Background and Aim: Due to the lack of legal clarity regarding children's right to privacy, especially children's informational privacy, Another is that due to weak physical strength, young age and inability to defend themselves, children are at a greater risk of having a negative experience of privacy violations, including frustration and loss of self-confidence in social life (school and peer groups), their delinquency and re-victimization and even labeling, In this research, we have sought to find this issue that despite the lack of legal clarity in this regard, if is there basically no protection of the right of children's information privacy in the laws.

Method: The research method is descriptive and data collection was done in a library way.

Results: By interpreting and analyzing some domestic laws and bills, including the Constitution, the Criminal Procedure Law, the Protection of Children and Adolescents Law, the Islamic Penal Code and the laws related to privacy and special police for children, we found out that this right exists implicitly and in the heart of different laws for children as well as adults and where it is explicitly protected, it is the law for the protection of children and adolescents it has considered privacy along with the guarantee of implementation and in some cases, such as the privacy protection bill, it has incompletely supported this right.

Conclusion: Wherever there is a need for legislation, the legislators have written laws, but some of these laws are ambiguous or incomplete, which need to be amended and completed and in addition, more support should be given to them.

Keywords: Human Rights; Children; Privacy; Legal Protection

Corresponding Author: Masoumeh Taherabadi; **Email:** masoome1986taheri@gmail.com

Received: July 23, 2022; **Accepted:** September 18, 2022

Please cite this article as:

Taherabadi M. Information Privacy of Children in Iran's Internal Laws. *Child Rights Journal*. 2022; 4(15): 75-87.

فصلنامه حقوق کودک

دوره چهارم، شماره پانزدهم، پاییز ۱۴۰۱، صفحات ۷۵-۸۷

Journal Homepage: <http://childrightsjournal.ir>

حریم خصوصی اطلاعاتی کودکان در قوانین داخلی ایران

معصومه طاهرآبادی^۱

۱. گروه حقوق کیفری اطفال و نوجوانان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد قم، دانشگاه حضرت معصومه (س)، قم، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: با توجه به عدم صراحت و شفافیت قانونی در مورد حق حریم خصوصی کودکان به ویژه حریم خصوصی اطلاعاتی کودکان و دیگر اینکه کودکان به دلیل ضعف قوای جسمانی، صغر سن و توانایی در دفاع از خود در معرض خطر بیشتری برای داشتن یک تجربه منفی از نقض حریم خصوصی، از جمله سرخوردگی و ناامیدی، از دست دادن اعتماد به نفس در زندگی اجتماعی (مدرسه و گروه‌های همسالان)، بزه‌کاری و قربانی شدن مجدد و حتی برچسب‌زنی هستند. ما در این تحقیق، به دنبال یافتن این موضوع بوده‌ایم که با وجود عدم صراحت و شفافیت قانونی در این زمینه، اساساً حمایتی از حق حریم خصوصی اطلاعاتی کودکان در قوانین وجود دارد.

روش: روش تحقیق به صورت توصیفی است و گردآوری اطلاعات به شیوه کتابخانه‌ای انجام شد.

یافته‌ها: با تفسیر و تحلیل برخی از قوانین و لوایح داخلی، از جمله قانون اساسی، قانون آیین دادرسی کیفری، قانون حمایت از اطفال و نوجوانان، قانون مجازات اسلامی و لوایح مربوط به حریم خصوصی و پلیس ویژه اطفال متوجه شدیم که این حق به طور ضمنی و در بطن قوانین مختلف برای کودکان و بزرگسالان وجود دارد و در جایی که صریحاً از آن حمایت می‌شود، قانون حمایت از کودکان و نوجوانان است و هرگونه نقض حریم خصوصی را همراه با ضمانت اجرا دانسته است و در سایر موارد به صورت ناقص به حمایت از این حق برآمده است.

نتیجه‌گیری: هر جا که نیاز به قانونگذاری بوده است، قانونگذاران اقدام به قانون نویسی کرده‌اند، لیکن برخی از این قوانین دارای ابهام و یا ناقص می‌باشند که نیاز به اصلاح و تکمیل دارند و به علاوه باید حمایت‌های بیشتری از کودکان به عمل آید.

واژگان کلیدی: حقوق بشر؛ کودکان؛ حریم؛ حمایت قانونی

نویسنده مسئول: معصومه طاهرآبادی؛ پست الکترونیک: masoome1986taheri@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۵/۰۱؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۲۷

خواهشمند است این مقاله به روش زیر مورد استناد قرار گیرد:

Taherabadi M. Information Privacy of Children in Iran's Internal Laws. Child Rights Journal. 2022; 4(15): 75-87.

مقدمه

حقوق کودک مجموعه‌ای از حقوق بشر ویژه کودکان است که هدف آن حمایت، توانمندسازی و تحقق رشد جسمی و معنوی کودکان می‌باشد. یکی از بنیادی‌ترین و اساسی‌ترین این حقوق، حق حریم خصوصی است. حریم خصوصی، محدوده‌ای از زندگی هر شخصی است که برای دیگران پنهان بوده و تمایل به افشای آن ندارد و ورود به آن با واکنش همراه است. حریم جسمانی، اطلاعات شخصی، ارتباطات خصوصی و حریم منزل و خلوت به عنوان مصادیقی از حریم خصوصی افراد، از جمله کودکان است که هرگونه تعرض به آن نقض حریم خصوصی کودکان محسوب می‌شود. در این میان اطلاعات فردی افراد مانند، نام و نام خانوادگی، سوابق تحصیلی و شغلی، سوابق کیفری، محل سکونت و کار یکی از بدیهی‌ترین قسم حریم خصوصی، یعنی حریم خصوصی اطلاعاتی است که دسترسی به آن حتی بدون استفاده موجبات تهدید و آزار روحی و نگرانی افراد را فراهم می‌کند. حال کودکان به دلیل حساسیت‌های وجودی که دارا می‌باشند، در معرض خطرات بیشتری از هرگونه تعرض به حریم اطلاعات فردی هستند. حمایت از کودکان در مقابل تأثیرات زیانبار ناشی از افشای اطلاعات کودکان، از جمله سرخوردگی و از دست دادن اعتماد به نفس به حدی است که حتی در علم جرم‌شناسی به جلوگیری از برچسب‌زنی به دلیل افشای هویت و علنی شدن آن تأکید دارد، به علاوه داشتن حریم خصوصی مانع تجاوز و سودجویی دیگران به آزادی و کرامت فردی است.

با وجود اهمیت حق حریم خصوصی، قانونگذار در قوانین داخلی صراحتاً به آن نپرداخته است و به طور ضمنی و در بطن سایر مواد قانونی بدان اشاره نموده است. علیرغم سابقه کوتاه کشورهای غربی و قوانین داخلی در حمایت از حریم خصوصی، حمایت از حریم خصوصی در اسلام از

قدمت بسیار بالایی برخوردار است و در منابع معتبر اسلامی نظیر قرآن و سنت احکام متعددی در این زمینه وجود دارد که از مصادیق آن می‌توان به ممنوعیت استراق سمع، سوءظن، اشاء فحشا و هتک ستر، خیانت در امانت، ورود به منازل بدون استیذان اشاره کرد که در آیات و احادیث احترام و حمایت از آن مورد توجه قرار گرفته است (۱-۲). علاوه بر اعلامیه اسلامی حقوق بشر، اعلامیه جهانی حقوق بشر، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی در خصوص حریم خصوصی، پیمان‌نامه حقوق کودک، مجموعه مقررات بین‌المللی مربوط به دادرسی ویژه نوجوانان و مقررات سازمان ملل برای حمایت از نوجوانان محروم از آزادی از مصادیق قوانین و اسناد بین‌المللی هستند که به حمایت از حریم خصوصی کودکان صراحتاً تأکید دارند. قاعده ۸ مجموعه مقررات مربوط به دادرسی ویژه نوجوانان حق حریم خصوصی و به ویژه حریم خصوصی اطلاعاتی را برای کودکان به رسمیت شناخته است. در مقررات سازمان ملل در حمایت از نوجوانان محروم از آزادی در قاعده ۱۹ به محرمانه‌بودن پرونده و عدم افشای هویت و سوابق کودکان تأکید دارد که خود حاکی از اهمیت حریم خصوصی اطلاعاتی و لزوم حفظ و حمایت از آن می‌باشد.

با توجه به اینکه نقض حریم خصوصی اطلاعاتی با آثار سوء بسیاری، از جمله هتک حیثیت و آبرو، ضرر مادی و معنوی و یا سوءاستفاده از اطلاعات همراه است، ما در این تحقیق به بررسی میزان توجه و حمایت قانونگذار از حریم خصوصی اطلاعاتی در قوانین و لوایح داخلی، از جمله قانون اساسی، قانون آیین دادرسی کیفری، قانون مجازات اسلامی، قانون حمایت از اطفال و نوجوانان، لایحه حمایت از حریم خصوصی و لایحه تشکیل پلیس ویژه می‌پردازیم، لیکن برای این منظور با توجه به اینکه هیچ تصریح قانونی در مورد حق حریم خصوصی کودکان نداریم، توجه به

یافته‌ها

۱. **حریم خصوصی در اصطلاح حقوقی و حریم خصوصی اطلاعاتی:** حریم خصوصی با وجود بدیهی بودن و اهمیتش هنوز تعریفی واضح و مورد اتفاق حقوقدانان ندارد، با این حال برخی از نویسندگان تعاریفی را برای حریم خصوصی بیان کرده‌اند، حریم خصوصی آن است که «هرگونه ورود، نظارت، کنترل و کسب اطلاع راجع به آن باید با اذن صاحب حق باشد، مگر در موارد مقرر قانونی» یا «حریم خصوصی قلمرویی است که افراد مایل نیستند دیگران بدون رضایت بدان وارد شوند، حمایت از حریم خصوصی افراد حمایت از آزادی و استقلال فردی او در قبال هم‌نوعان و ساختار جامعه است که باعث می‌شود از یکسو فضای لازم برای رشد و تکامل فردی و حفظ تمامیت مادی و معنوی انسان فراهم گردد و از سوی دیگر مانع از آن می‌شود که دسترسی به اطلاعات به وسیله‌ای برای سلطه بر انسان‌ها تبدیل شود» (۶) و یا در تعریفی دیگر «قلمرویی از زندگی فرد که آن فرد نوعاً یا عرفاً یا با اعلان قبلی انتظار دارد که دیگران بدون رضایت وی به اطلاعات راجع به آن قلمرو دسترسی نداشته باشند یا به قلمرو آن وارد نشوند یا نگاه و نظارت نکنند یا به هر صورت دیگر وی را در آن قلمرو مورد تعرض قرار ندهند. منازل، اماکن خصوصی، جسم افراد، اطلاعات شخصی و ارتباطات خصوصی از مهم‌ترین مصادیق حریم خصوصی هستند و دو ضابطه شخصی و نوعی برای آن در نظر گرفته است» (۱) و در تعریف حریم خصوصی اطلاعاتی می‌توان گفت مجموعه اطلاعات و داده‌های مربوط به زندگی شخصی شهروندان است که انسان تمایل به حفظ محرمانگی و مصونیت آن از هرگونه دخل و تصرف غیر مجاز دارند. داده‌های مربوط به سلامت و خصوصیات وراثتی، شخصی اعتقادی، شخصی جنسی، محکومیت‌های کیفری، شخصی عمومی و شخصی تجاری و اقتصادی

چند نکته ضروری است: ۱- در قانون اساسی ذیل فصل سوم حقوق ملت بیان شده که در میان آنان حق حریم خصوصی مغفول مانده است، اما می‌توان گفت قانون اساسی به هیچ‌وجه درصدد احصای جمیع حقوق ملت نبوده، بلکه تنها به مصادیق مهم آن اشاره کرده است (۴-۳)؛ ۲- بنا بر اصل مساوات و برابری که یکی از اصول اساسی قانون اساسی است و برگرفته از اعلامیه جهانی حقوق بشر می‌باشد، تمامی انسان‌ها به اعتبار اصل خلقت با هم برابر و یکسان بوده و هیچ کس را بر دیگری امتیاز نیست و از تمام حقوق مندرج در قانون اساسی با رعایت موازین اسلام برخوردار هستند (۳)؛ ۳- بنا بر ماده ۹۵۷ قانون مدنی سن تأثیری در برخورداری از حریم خصوصی ندارد، چون حق انسان بر حریم خصوصی یک حق اساسی مدنی است و حق برخورداری از حقوق مدنی مشروط بر زنده‌متولدشدن شده است. در این ماده، حتی به مشروع یا نامشروع بودن طفل اشاره‌ای نشده است و بنا بر ماده ۹۶۱ قانون مدنی حتی اتباع بیگانه نیز، از حق حریم خصوصی در محدوده قانون برخوردار هستند (۵). حال با توجه به مطالب و نکات بیان شده، ما به بررسی حق حریم خصوصی اطلاعاتی کودکان در قوانین داخلی پرداختیم. برای این منظور ابتدا تعریف حریم خصوصی و حریم خصوصی اطلاعاتی و سپس به بررسی آن در قوانین و لوایح، از جمله قانون اساسی، قانون مجازات اسلامی، قانون آیین دادرسی کیفری، قانون حمایت از اطفال و نوجوانان، لایحه حمایت حریم خصوصی و پلیس ویژه اطفال پرداخته شد.

روش

روش تحقیق از حیث چگونگی بررسی موضوع به صورت توصیفی و از نظر گردآوری اطلاعات به شیوه کتابخانه‌ای انجام شد.

انواع مختلف آن می‌باشد (۷). در لایحه حمایت از حریم خصوصی نیز به تعریف اطلاعات شخصی و اطلاعات شخصی حساس پرداخته است.

۲. حق حریم خصوصی کودکان در قوانین داخلی

۱-۲. **حریم خصوصی در قانون اساسی:** قانون اساسی ما فصل سوم، یعنی اصول نوزده تا چهل و دو را به حقوق ملت اختصاص داده است (۳). قانون اساسی صراحتاً هیچ اصلی را به حق حریم خصوصی به عنوان یکی از اساسی‌ترین حقوق بشر که نقض آن با آثار سوء بسیاری، از جمله هتک حیثیت و آبرو، ضرر مادی و معنوی و یا سوءاستفاده از اطلاعات همراه است، اختصاص نداده است (۱). اگرچه به کلمه «حریم خصوصی» به طور صریح اشاره نشده، اما به وضوح می‌توان توجه خاص، اما ناکافی، به مفهوم حریم خصوصی را با تحلیل چند اصل مهم قانون اساسی (اصول ۲۲، ۲۴ و ۲۵) مشاهده نمود (۱، ۸). کلمه «حقوق» مذکور در اصل ۲۲ را با تفسیری موسع می‌توان ناظر بر حریم خصوصی دانست. این حق، مصون از تعرض اعلام شده است. در همین اصل با تفسیر کلمات «حیثیت» و «جان» حریم خصوصی جسمانی اشاره دارد و بیان می‌کند: «حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است، مگر در مواردی که قانون بیان می‌کند» (۱). اصل ۲۵ نیز یکی از مهم‌ترین اصول قانون اساسی است که به طور مشخص و واضح به حمایت از حریم خصوصی ارتباطات پرداخته است و تنها اصلی است که صراحتاً این حق را به رسمیت شناخته است و بر ممنوعیت افشای مکالمات تلفنی و نامه‌ها، استراق سمع، تجسس و ارتباطات خصوصی افراد در جهت رعایت حریم خصوصی افراد تصریح می‌کند (۱، ۸). اصل ۲۴ به صورت مضیق به حق حریم خصوصی اطلاعاتی تصریح دارد: «نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزاد هستند، مگر آنکه مخل به مبانی اسلام یا

حقوق عمومی باشد. تفصیل آن را قانون معین می‌کند و استثناهای این آزادی «عدم اخلال به مبانی اسلام» و «عدم اخلال در حقوق» ذکر شده است که نقض حریم خصوصی به وسیله نشریات و مطبوعات را به دشواری می‌توان اخلال در مبانی اسلام یا مخل حقوق عمومی دانست (۸). حریم خصوصی اطلاعاتی اشخاص و اهمیت آن و ارتباط آن با آزادی و استقلال و کرامت انسانی به حدی است که شایسته بود به عنوان یکی از حقوق بشر و حقوق اساسی، در قانون اساسی ما برای کلیه افراد علی‌الخصوص اطفال و نوجوانان به دلیل حساسیت‌های جسمی و ناتوانایی‌های آنان به رسمیت شناخته می‌شد و حمایت‌های جدی از آن به عمل می‌آمد و همانطور که در این اصل بیان شده، تنها نشریات و مطبوعات موظف به رعایت حریم خصوصی اطلاعاتی افراد هستند که افراد عادی، سازمان‌های دولتی و خصوصی، مأمورین و ضابطین دادگستری و کلیه اشخاص مرتبط که به هر نحو اطلاعات و اسرار و تصاویر و... کودکان را در اختیار دارند و یا احتمال دسترسی برای آنان وجود دارد، مغفول مانده است، شایسته بود حمایت و رعایت از حق حریم خصوصی اطلاعاتی و یا مانند سایر جوامع و دولت‌های که بعداً این اصل را قانون اساسی خود گنجانده‌اند در قانون اساسی ما نیز به عنوان اصل تکمیلی ذکر می‌شد (۱، ۸).

۲-۲. **حریم خصوصی در قانون آیین دادرسی کیفری:**

قانون آیین دادرسی تضمین‌کننده حقوق و آزادی‌ها و مؤثرترین وسیله برای عملی کردن هرگونه حمایت از حق حریم خصوصی است، به طوری که با نگاهی اجمالی به برخی مواد این قانون میزان حمایت واقعی از حریم خصوصی را می‌توان احراز نمود (۸). عدم افشای مسائل و یا اطلاعات خصوصی طرفین دعوا یا متهمین یا اشخاص ثالث به هنگام تحقیقات محلی یا در جلسه دادرسی، از جمله مصادیق مهم حمایت از حریم خصوصی اطلاعاتی

است که در قانون آیین دادرسی کیفری به آن توجه شده است (۱)، اما حمایت و رعایت از حریم خصوصی کودکان با توجه به اهمیت بالای آن، مسأله مهم و مورد بحثی است که در این قانون صراحتاً از سوی قانونگذار مورد توجه و حمایت قرار نگرفته است. این در حالی است که حمایت از حریم خصوصی اطفال در مقابل بزرگسالان از اهمیت بیشتری برخوردار است و نقض و تجاوز به آن صدمات جبران‌ناپذیری برای کودکان و نوجوانان به همراه دارد. قانونگذار در قانون آیین دادرسی کیفری در خصوص جرائم اطفال در زیر مباحث اصول مشترک دادرسی، میان اطفال و بزرگسالان، حریم خصوصی کودکان را به رسمیت شناخته است و مورد توجه قرار داده است (۱۰-۹). اولین ماده‌ای که اصطلاح حریم خصوصی را به کار برده، ماده ۴ این قانون است که به اصل برائت دلالت دارد: «اصل برائت است. هرگونه اقدام محدودکننده و سلب آزادی و ورود به حریم خصوصی اشخاص جز به حکم قانون و با رعایت مقررات و تحت نظارت مقامات صالحه قضایی مجاز نیست و در هر صورت نباید این اقدامات به گونه‌ای اعمال شود که به کرامت و حیثیت اشخاص آسیب وارد کند.» در این ماده صراحتاً حریم خصوصی و عدم نقض آن را جز به حکم قانون و با رعایت مقررات و نظارت مقام قضایی جایز ندانسته است (۹) که با توجه به اینکه عبارت حریم خصوصی به صورت مطلق به کار رفته و هیچ قیدی مبنی بر اینکه یک نوع خاص از حریم خصوصی مد نظر قانونگذار بوده باشد، وجود ندارد و شامل تمام انواع حریم خصوصی، از جمله حریم خصوصی اطلاعاتی، جسمانی، ارتباطات، مکان و... می‌شود. از سویی با توجه با قسمت آخر ماده که می‌گوید نباید به کرامت و حیثیت اشخاص آسیب وارد کند، بر عدم نقض حریم خصوصی آبرو و حیثیت که یکی از انواع حریم خصوصی است دلالت دارد (۹). ماده ۱۹۲: «تحقیق از شاکی و

متهم غیر علنی و انفرادی است، مگر در جرائم قابل گذشت که به آن‌ها در دادسرا حتی‌الامکان به صورت ترافیکی رسیدگی می‌شود و بازپرس مکلف است در صورت امکان، سعی در ایجاد صلح و سازش و یا ارجاع امر به میانجی‌گری نماید»، این ماده بر اصل غیر علنی بودن تحقیقات مقدماتی که از اصول مشترک دادرسی میان اطفال و بزرگسالان است، تأکید دارد. تحقیق از شاکی و متهم غیر علنی و انفرادی است (۱۱-۱۰). همان‌گونه که مشخص است در این مرحله افراد در معرض اتهام هستند و هنوز جرمی برای آنان به اثبات نرسیده است و اقتضا دارد حریم خصوصی اطلاعاتی آنان مانند نام، تصویر، شغل و حتی نوع اتهام یا جرم علیه او، برای جلوگیری از برچسب‌زنی به طور کامل رعایت شود (۹). قانونگذار به صراحت به غیر علنی بودن تحقیقات مقدماتی اشاره می‌کند، اما غیر علنی بودن دادرسی برای جلوگیری از زدن برچسب مجرمانه به این افراد، اشاره نشده است که بر اساس ماده ۴۱۳ این قانون: «در دادگاه اطفال و نوجوانان، والدین، اولیا یا سرپرست طفل و نوجوان، وکیل مدافع، شاکی، اشخاصی که نظر آنان در تحقیقات مقدماتی جلب شده، شهود، مطلعان و مدد کار اجتماعی سازمان بهزیستی حاضر می‌شوند. حضور اشخاص دیگر در جلسه رسیدگی با موافقت دادگاه بلامانع است.» بلامانع بودن حضور کلیه افراد حتی افراد عادی که هیچ ارتباطی با پرونده ندارند، در واقع تهدیدی در جهت نقض حریم خصوصی کودکان است که شایسته بود قانونگذار بر غیر علنی بودن جلسات دادرسی در خصوص اینان تصریح می‌کرد (۱۰). اصل محرمانه بودن و سری بودن تحقیقات مقدماتی نیز در جهت تقویت حریم خصوصی وضع شده است که قانونگذار در ماده ۹۱ صراحتاً بیان می‌کند: «تحقیقات مقدماتی به صورت محرمانه صورت می‌گیرد، مگر در مواردی که قانون به نحو دیگری مقرر نماید. کلیه

مراقبت را به عمل آورده و از افشای غیر ضروری محتویات آن‌ها به شدت اجتناب کنند (۱۲).

۲-۳. حریم خصوصی در قانون حمایت از اطفال و

نوجوانان ۱۳۹۹: قانون حمایت از اطفال و نوجوانان که به طور خاص به حمایت از اطفال و نوجوانان و به ویژه اطفال و نوجوانان در معرض خطر می‌پردازد، برخی از حقوق اطفال و نوجوانان را مانند حق تحصیل، حق داشتن هویت، حق داشتن خانواده، حق بهداشت، حق بهرمندی از بیمه را مورد حمایت قرار داده است. در این میان، حق حریم خصوصی را در کنار این حقوق مورد حمایت قرار داده و کلیه افراد و نهادها را موظف به رعایت آن دانسته و حتی برای آن ضمانت‌های کیفری نیز قرار داده است که این خود حاکی از اهمیت این امر می‌باشد. با توجه به ماده ۳ این قانون، می‌توان گفت که حمایت و رعایت حریم خصوصی طیف وسیعی از اطفال و نوجوانان را این قانون دربر می‌گیرد، به گونه‌ای که حتی بر اساس این قانون، حریم خصوصی کودکان زباله گرد و خیابانی نیز باید حفظ شود. قانونگذار در این قانون به حمایت از حریم خصوصی جسمانی و اطلاعاتی و مکانی اطفال و نوجوانان پرداخته است. در ذیل مواد ۱۰ تا ۱۳ و همچنین ماده ۱۵ بر لزوم حفظ حریم خصوصی جسمانی تأکید داشته، به گونه‌ای که هرگونه تعرض به جسم کودکان اعم از آزار جنسی تماسی و غیر تماسی، توسط محارم و غیر آن، بهره‌کشی جنسی، تولید عکس و فیلم و محتوا، هرگونه معامله با هر هدفی، واسطه‌گری در آن، قاچاق خود طفل یا هر یک از اعضای او و یا انتقال آن، تشویق به سلب حیات، بهره‌کشی اقتصادی، سهل‌انگاری در نگهداری از سوی والدین منجر به فوت، جراحت، سلب هر یک از منافع یا نقص عضو و آزار جنسی را که از مصادیق نقض حریم خصوصی جسمانی است را جرم‌انگاری نموده که این خود بر لزوم حفظ آن تأکید دارد و در ذیل

اشخاصی که در جریان تحقیقات مقدماتی حضور دارند، موظف به حفظ این اسرار هستند و در صورت تخلف، به مجازات جرم افشای اسرار شغلی و حرفه‌ای محکوم می‌شوند.» بنا بر این ماده، محرمانه‌بودن تحقیقات مقدماتی و موظف‌بودن کلیه اشخاص چه مقامات و مأمورین دولتی و چه افراد عادی در حفظ اسرار و عدم افشای تحقیقات صورت‌گرفته در این مرحله، ضرورت دارد (۱۰). ماده ۴۰ این قانون صراحتاً به لزوم حفظ حریم خصوصی اطلاعاتی دلالت دارد و بیان می‌کند: «افشای اطلاعات مربوط به هویت و محل اقامت بزه‌دیده، شهود و مطلعان و سایر اشخاص مرتبط با پرونده توسط ضابطان دادگستری، جز در مواردی که قانون معین می‌کند، ممنوع است.» ماده ۹۶ نیز به عدم افشای اطلاعات هویتی و تصویر متهمان در کلیه مراحل تحقیقات تصریح دارد که قسمت دوم ماده استثنای آن را جرائم خاص بیان می‌کند. ماده ۹۶: «انتشار تصویر و سایر مشخصات متهم در کلیه مراحل تحقیقات مقدماتی توسط رسانه‌ها و مراجع قضایی و انتظامی ممنوع است، مگر در مورد اشخاص زیر که تنها به درخواست بازپرس و موافقت دادستان شهرستان، انتشار تصویر و یا سایر مشخصات مربوط به به هویت آنان مجاز است: ...» در ماده ۱۰۳ ق.آ.د.ک چنین آمده است: «از اوراق و نوشته‌ها و سایر اشیای متعلق به متهم فقط آنچه که راجع به واقعه جرم است، تحصیل و در صورت لزوم به شهود تحقیق ارائه می‌شود و قاضی مکلف است در مورد سایر نوشته‌ها و اشیای متعلق به متهم با کمال احتیاط رفتار نموده و موجب افشای مضمون و محتوای آن‌ها که ارتباط با جرم ندارد، نشود.» از دیدگاه قانونگذار رعایت حریم خصوصی کلیه شهروندان، حتی آنان که بنا به دلیلی در مظان اتهام قرار می‌گیرند، بر همگان واجب است. قاضی و به طریق اولی ضابطین دادگستری مکلفند در رابطه با اسناد و مدارک مکشوفه از متهم نهایت دقت و

مواد ۱۹ و همچنین ماده ۳۲ و تبصره آن به حریم خصوصی اطلاعاتی تأکید دارد. در این میان ماده ۳۹ این قانون بر اصل سرعت در رسیدگی که از اصول مشترک دادرسی میان اطفال و بزرگسالان می‌باشد، اذعان دارد که به نوعی در جهت حفظ اطلاعات و هویت افراد می‌باشد. ماده ۳۹: «تمام اقدامات و تحقیقات از اطفال و نوجوانان موضوع این قانون باید توسط افراد آموزش‌دیده در این زمینه و در کمترین دفعات و کوتاه‌ترین زمان ممکن بر حسب نیازهای آنان به عمل آید» (۹). ماده ۳۸ و تبصره آن به دادگاه این اختیار را داده است که سازمان‌های مردم‌نهاد و یا نماینده آنان را در جلسات دادرسی دعوت کند و یا مددکار اجتماعی (غیر علنی‌نبودن دادرسی) که همانند قانون آیین دادرسی کیفری است که با توجه به جدیدبودن و خاص‌بودن این قانون شایسته بود، این ایراد رفع می‌شد. ماده ۳۸: «والدین، اولیا، سرپرست قانونی و وکیل طفل و نوجوان و همچنین یک مددکار اجتماعی، حق حضور در جلسه دادرسی را دارند» که تبصره حتی به دادگاه این اختیار را داده که می‌تواند سازمان‌های مردم‌نهاد را دعوت کند (۹). قانونگذار در ماده ۶ این قانون، برخی از سازمان‌ها و نهادهای دولتی را در راستای تحقق اهداف این قانون، موظف به جمع‌آوری اطلاعاتی درباره اطفال و نوجوانان مورد حمایت این قانون و گزارش آن به دستگاه‌های مورد نظر در جهت حمایت هرچه بیشتر آنان نموده است، مانند سازمان بهزیستی، نیروی انتظامی، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی، هرچند که ماده ۱۹ آنان را نیز با توجه به عبارت هر کس در صدر ماده مشمول ماده دانسته است. قانونگذار در ماده ۱۹ این قانون، به حفظ و رعایت حریم خصوصی اطلاعات شخصی و اسرار کلیه اطفال و نوجوان زیر ۱۸ سال تصریح می‌کند. «هر کسی هویت یا اطلاعات اطفال و نوجوان بزه‌دیده یا در وضعیت مخاطره‌آمیز را افشا و یا جزئیات

جرم ارتكابی توسط طفل یا نوجوان یا علیه وی را از طریق رسانه‌های گروهی و یا با توزیع، تکثیر، انتشار و نمایش فیلم یا عکس و مانند آن تشریح کند، به گونه‌ای که موجب تجری دیگران، اشاعه جرم، آموزش شیوه ارتكاب آن یا بروز هرگونه ضرر یا آسیب به طفل یا نوجوان یا خانواده وی شود، به مجازات حبس درجه شش قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.» همان‌گونه که از ماده برمی‌آید، هر کس اعم از شخص حقیقی و یا حقوقی، اقدام به افشای هرگونه اطلاعات شخصی اعم از هویت، اسرار طفل و نوجوان بزه‌دیده یا بزه‌کار یا در معرض خطر یا افشای جزئیات جرم ارتكابی توسط طفل یا نوجوان و یا علیه او را، به نحوی که موجب تجری دیگران یا اشاعه جرم، آموزش جرم، یا ورود هرگونه آسیب جسمی و روحی به طفل یا نوجوان یا خانواده او را، دارای ضمانت اجرا دانسته است. از سویی قانونگذار در مورد افشای میزان و نوع اقدام تأمینی و تربیتی سکوت اختیار کرده است. در تبصره نیز بنا بر مصالح طفل، با تشخیص قاضی افشا و انتشار آن تحت شرایطی پذیرفته است. در ماده ۳۲ این قانون نیز، قانونگذار بیان می‌کند، مددکاران اجتماعی بهزیستی پس از کسب اطلاع از وضعیت مخاطره‌آمیز کودکان موضوع ماده ۳ تحقیقات و اقدامات مقتضی را از طریق زیر انجام می‌دهد: دعوت از والدین، اولیا، سرپرستان قانونی و اشخاص مرتبط با طفل و در صورت لزوم خود طفل یا نوجوان و مراجعه به محل سکونت، اشتغال و تحصیل یا سایر مکان‌های مرتبط در صورت نیاز همراه با ضابطان دادگستری که در تبصره صراحتاً بیان می‌کند این اقدامات باید همراه با تدابیری باشد برای جلوگیری از هرگونه انتشار و افشای اطلاعات به دست‌آمده از این افراد و مکان‌ها. در قوانین داخلی کشورمان در مورد حریم خصوصی کودکان در جایی که عنصر قانونی و یا قانونگذار حاضر باشند، دست به قانون‌نویسی زده‌اند، لیکن در هیچ

یک از اسناد و قوانین میزان حریم خصوصی کودکان را معین ننموده‌اند (۱۳).

۲-۴. **حریم خصوصی در قانون مجازات اسلامی:** در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ احکام مهمی درباره حریم خصوصی و حمایت از آن دیده می‌شود، لیکن همانطور که قبلاً نیز ذکر شد، کلمات و عبارات‌های این احکام مانند سایر قوانین مرتبط با حریم خصوصی، کلی و جنبه کیفی و تفسیری دارد (۱). مواد ۶۹۱، ۶۹۴، ۵۸۰ در فصل پنجم تعزیرات به حمایت از حریم خصوصی مکانی، ماده ۵۸۲ به حمایت از حریم خصوصی ارتباطات و لزوم حفظ حریم خصوصی جسمانی افراد در مواد ۵۷۲، ۵۷۳، ۵۷۴ و خصوصاً ماده ۵۷۵ مورد توجه قانونگذار قرار گرفته است. در این بین، لزوم حفظ و رعایت حریم خصوصی اطلاعاتی در مواد ۶۰۴ و ۶۴۸ تعزیرات مشهود است (۱، ۸، ۱۲) و از آنجایی که مقید به قشر خاصی نشده در مورد کلیه افراد بشر اعم از طفل و نوجوان و بزرگسال صادق است. به موجب ماده ۶۰۴ ق.م.ا: «هر یک از مستخدمین دولتی اعم از قضایی و اداری نوشته‌ها و اوراق و اسنادی را که حسب وظیفه به آنان سپرده شده یا برای انجام وظایفشان به آنها داده شده را معدوم یا مخفی نماید یا به کسی بدهد که به لحاظ قانون از دادن به آن کس ممنوع می‌باشد، علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از سه ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.» صراحت ماده بر لزوم حفظ حریم خصوصی اطلاعاتی دلالت دارد که نقض آن را همراه با ضمانت اجرا دانسته است. در ماده ۶۴۸ قانون مجازات اسلامی در حمایت از زندگی خصوصی افراد و در راستای نهی از افشای اسرار اشخاص می‌گوید: «اطبا و جراحان و قابله‌ها و داروفروشان و کلیه کسانی که به مناسبت شغل یا حرفه محرم اسرار می‌شوند، هرگاه در غیر از مواردی که بر حسب قانون ملزم می‌باشند اسرار مردم را افشا کنند، به سه ماه و یک

روز تا یک سال حبس و یا به یک میلیون و پانصد هزار تا شش میلیون ریال جزای نقدی محکوم می‌شوند.» بنا بر ماده مرتکب باید از افرادی باشد که به مناسبت شغل یا حرفه خود، محرم اسرار هستند. قانون مجازات اسلامی، حتی تهدید به افشای اسرار افراد را نیز جرم‌انگاری نموده که بر اهمیت این امر دلالت دارد و تصریح می‌کند: «هرگاه کسی دیگری را به هر نحوی تهدید به قتل، ضررهای نفسی یا شرفی یا مالی یا به افشای سری نسبت به خود یا بستگان او نماید، اعم از اینکه تقاضای کار یا پول یا مال نماید یا خیر، به مجازات شلاق تا ۷۴ ضربه یا زندان از یک ماه تا یکسال محکوم خواهد شد» (۱، ۱۲).

۲-۵. **حریم خصوصی در لایحه حمایت از حریم خصوصی:** این لایحه با وجود حمایت‌های گسترده‌ای که از انواع مختلف حریم خصوصی به عمل آورده است، به صورت مستقل و روشن حریم خصوصی اطلاعاتی کودکان و نوجوانان را مورد توجه و حمایت قرار نداده است و تنها در ماده ۶۴ و ۷۱ به رعایت حریم خصوصی اطلاعاتی کودکان و افراد زیر ۱۸ سال اشاره دارد. این لایحه در مواد ۴ تا ۶ به تعریف اطلاعات، اطلاعات شخصی و دسترسی به اطلاعات پرداخته است. ماده ۴: «اطلاعات شخصی: اطلاعات وابسته به شخصیت افراد نظیر زندگی خانوادگی، عادات‌های فردی، ناراحتی‌های جسمی و شماره کارت‌های اعتباری و شماره حساب‌های بانکی.» ماده ۵: «اطلاعات شخصی حساس: اطلاعات مربوط به وضعیت زندگی جسمی، اعتقادات اعم از فلسفی و سیاسی عضویت در احزاب یا تشکل‌های صنفی و وضعیت نژادی، قومی و قبیله‌ای افراد است.» ماده ۶: «همین ماده چگونگی دسترسی به اطلاعات را نیز مشخص کرده است: دسترسی به اطلاعات اعم از مشاهده سند یا هر وسیله یا چیز دیگری که اطلاعات در آن ثبت یا ذخیره شده است و اطلاع از محتوای آن از طریق مطالعه یا استنتاج یا تکثیر

زندگی نظیر محل سکونت و شغل مرتکبین یا قربانیان جرائم و همچنین افرادی که اقدام به خودکشی کرده‌اند یا در اثر آسیب دچار نقص جسمی شده‌اند، با اجازه خود آنان یا نماینده یا قائم‌مقام آنان یا به حکم مقام قضایی منوط کرده است. «انتشار نام، تصویر و سایر جزئیات زندگی نظیر شغل، سمت، محل سکونت و... که منجر به شناسایی مرتکبین یا قربانیان جرائم، اشخاصی که اقدام به خودکشی کرده‌اند، اشخاصی که به دلیل حوادث و بلایای طبیعی یا مصنوعی دچار آسیب‌های ناخوشایند جسمی شده‌اند، در صورتی که انتظار متعارف برای منتشر شدن آن‌ها وجود داشته باشد، در رسانه‌های همگانی ممنوع است، مگر با اجازه خود آنان یا نماینده یا قائم‌مقام آنان یا به حکم مقام قضایی.» به دلیل حساسیت زیاد عدم افشای هویت بزه‌کاران طفل و نوجوان و اینکه تنها ماده‌ای است که انتشار هویت بزه‌کاران را با صراحت ممنوع و با اعلام رضایت خودشان بلامانع دانسته است که در مورد اطفال و نوجوانان زیر ۱۸ سال بهتر بود که مقنن با اضافه کردن تبصره‌ای اطفال و نوجوانان بزه‌کار و قربانی را مستثنا می‌کرد که به طور مطلق انتشار هویت آنان حتی با رضایت، به دلیل حساسیت جسمی و روحی آنان و پیشگیری از برچسب‌زنی و مخاطرات آن صراحتاً ممنوع اعلام می‌کرد. از سویی ماده ۶۳ این لایحه بر عدم جواز ورود رسانه‌های همگانی بر جلسات غیر علنی تأکید دارد که غیر علنی بودن بر اساس اصول مشترک دادرسی بر حریم خصوصی دلالت دارد (۱۴-۱۳). ماده تصریح می‌کند: «ورود رسانه‌های همگانی به جلساتی که غیر علنی تشکیل می‌شوند، بدون رضایت تشکیل‌دهندگان آن جلسه ممنوع است.»

۲-۶. حریم خصوصی در لایحه تشکیل پلیس ویژه اطفال و نوجوانان: از آنجا که پلیس نخستین نقطه برخورد کودکان و نوجوانان با دستگاه قضایی است، بسیار

تمام یا برخی قسمت‌ها یا با تهیه یک رونوشت کامل از آن.» همانطور که در بالا ذکر شد، با وجود حمایت‌های گستره از حریم خصوصی در این لایحه، تنها در دو ماده ۶۴ و ۷۱ به کودکان پرداخته است. ماده ۶۴: «هویت، تصویر، محل سکونت و محل کار کودکان و زنانی که قربانی سوءاستفاده‌ها یا جرائم جنسی شده‌اند، نباید در رسانه‌های همگانی منتشر یا پخش شود» که آن هم در ماده ۶۴ صراحتاً در مورد بزه‌دیدگان و قربانیان جرائم جنسی است. از سویی قانونگذار در ماده ۷۱ که بیان می‌کند: «فیلم‌برداری یا عکس‌برداری رسانه‌های همگانی از افراد کمتر از ۱۸ سال و مجانین بدون اجازه ولی یا قیم آنان ممنوع است.» همان‌گونه که مشخص است این ماده، به طور مطلق در مورد کلیه افراد زیر ۱۸ سال اعم از بزه‌کار، بزه‌دیده و... این‌ها اشاره دارد و با توجه به صراحت ماده، قانونگذار هرگونه فیلم‌برداری و عکس‌برداری رسانه‌های همگانی در مورد آنان را در صورت اجازه ولی یا قیم مجاز دانسته است. مواد ۷۴، ۷۶ و ۷۸ به طور مطلق در مورد کلیه افراد اعم از بزرگسال و طفل و نوجوان است، چون هیچ قیدی در این خصوص که مختص به قشر خاص باشد، وجود ندارد و (این نکته قابل ذکر است که اکثر موادی که در خصوص حریم خصوصی اطلاعاتی است به طور مطلق آمده و با هیچ قیدی تخصیص داده نشده‌اند، می‌توان گفت قابل تسری به کودکان می‌باشند)، لیکن در این موارد نیز هرگونه فیلم‌برداری و استفاده از نام، تصویر و صوت را منوط به رضایت نموده است که از آنجا که رضایت طفل و نوجوان مخدوش می‌باشد و با توجه به ماده ۷۱ صراحتاً هرگونه فیلم‌برداری و عکس‌برداری زیر ۱۸ سال را مقید به رضایت ولی یا قیم نموده است، می‌توان گفت در مورد بزرگسالان می‌باشد و زیر ۱۸ سال را شامل نمی‌شود (۱۴-۱۳) و از سوی این لایحه در ماده ۶۱ انتشار نام، تصویر و سایر جزئیات

می‌داند که وزارت دادگستری باید با همکاری نیروی انتظامی و سازمان بهزیستی تهیه و به تصویب قوه قضاییه برساند.

بحث و نتیجه‌گیری

حریم خصوصی یکی از اساسی‌ترین حقوق بشر و نیاز فطری است که نه‌تنها در قوانین داخلی، بلکه در کنوانسیون‌ها و قراردادهای بین‌المللی و قبل‌تر از آن در آیات و روایات مورد حمایت قرار گرفته است. پس از بررسی قوانین مختلف مشخص شد که حمایت از مصادیق مختلف حریم خصوصی در مورد کودکان، هرچند به طور ناقص، اما مورد توجه قرار گرفته است. از سویی قانونگذار در جایی که حمایت از حریم خصوصی را لازم دیده باشد، اقدام به قانون‌نویسی نموده است، لیکن در این حمایت‌ها، در برخی موارد ابهاماتی وجود داشت، مثلاً در لایحه حمایت از حریم خصوصی در ماده ۶۴ این سؤال پیش می‌آید که صراحت قانونگذار در مورد بزه‌دیدگان و قربانیان جرائم جنسی است، افشای هویت بزه‌دیدگان در سایر جرائم مثل ضرب و جرح و کودک‌آزاری بلامانع است یا قانونگذار تنها به دلیل حساسیت زیاد این جرائم و تأثیری که افشای هویت شخصی بزه‌دیدگان این جرائم در آینده و در زندگی شخصی و اجتماعی افراد زیر ۱۸ سال دارد، از آن نام برده است یا اینکه در مقام بیان مصداق بوده است؟ و یا در مواردی که آن را مشروط به رضایت خود طفل یا نوجوان یا والدین نموده است. قانونگذار در آخرین اراده خود در حمایت از اطفال و نوجوانان، یعنی قانون حمایت از اطفال و نوجوانان، به حمایت از مصادیق مختلف حریم خصوصی کودکان پرداخته و هرگونه تعرض به آن را دارای ضمانت اجرای کیفری دانسته است که اهمیت و لزوم حفظ و رعایت و حمایت از حریم خصوصی به درستی قابل درک است، هرچند خلأ قانونگذاری در

اهمیت دارد که افسران پلیس آگاهانه و مناسب با آنان رفتار کنند و باید از علم و تخصص کافی و لازم برخوردار بوده و تعلیمات لازم را دیده باشند (۱۶). پلیس ویژه اطفال و نوجوانان با واقف‌بودن به حساسیت اطلاعات هویتی و نام، تصویر، محل سکونت و... کودکان، به حمایت و رعایت حریم خصوصی اطلاعاتی کودکان در چند ماده پرداخته است. ماده ۴۲ این لایحه: «نشست خانوادگی و میانجی‌گری غیر علنی و مطالب و اظهارات بیان‌شده طرفین در فرایند آن‌ها محرمانه است و در رسیدگی‌های قضایی به عنوان دلیل یا اماره قابلیت استناد ندارد.» این ماده از لایحه مطروحه بر غیر علنی‌بودن نشست خانوادگی و میانجی‌گری و محرمانه‌بودن این جلسات اشاره دارد که «غیر علنی‌بودن» بنا بر اصول مشترک دادرسی در جهت حفظ حریم خصوصی کودکان و نوجوانان دلالت دارد (۹). ماده ۴۵ نیز درج اطلاعات کیفری اطفال و نوجوان ناقض قوانین جزایی را مانند نوع اتهام سوابق و اقدامات تأمینی و تربیتی را در سامانه‌های قوه قضاییه باید با حفظ حریم خصوصی باشد و دسترسی به این اطلاعات با صراحت ماده تنها برای مراجع قضایی، پلیس ویژه، سازمان بهزیستی فراهم شده و امکان دسترسی همگان باصراحت ماده با مانع قانونی همراه است. ماده ۴۵: «قوه قضاییه مکلف است اطلاعات طفل و نوجوان ناقض قوانین جزایی، جزئیات اتهام انتسابی وی، سوابق مربوط به روش‌های غیر قضایی، نتیجه آن، مشخصات شخص ناظر، اعمال اقدامات تأمینی و تربیتی یا جایگزین‌های مجازات را با رعایت مقررات مربوط به دادرسی الکترونیکی و حفظ حریم خصوصی در سامانه قوه قضاییه درج و نگهداری کرده و امکان دسترسی به آن‌ها را برای مراجع قضایی، پلیس ویژه و سازمان بهزیستی کشور فراهم سازد.» تبصره این ماده مدت نگهداری و دسترسی متناسب با نوع جرم را بر طبق ضوابط آیین‌نامه‌ای

خصوص کودکان دیده می‌شود و باید با تفسیر و دقت در قوانین مختلف احکام مربوط به آنان را یافت، شایسته است قانونگذار به دلیل حساسیت‌های کودکان صراحتاً به حمایت از حریم خصوصی آنان اقدام نماید و در قانون‌نویسی‌های خود حمایت‌های بیشتری را نسبت به آنان معطوف دارند.

ملاحظات اخلاقی

در پژوهش حاضر جنبه‌های اخلاقی مطالعه کتابخانه‌ای شامل اصالت متون، صداقت و امانتداری رعایت شده است.

تضاد منافع

نویسنده هیچ‌گونه تضاد منافع احتمالی را در رابطه با تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله اعلام نکرده است.

تشکر و قدردانی

ابراز نشده است.

References

1. Ansari B. Privacy Law. 6th ed. Tehran: Samt Publications; 2021. [Persian]
2. Mohseni F, Miremad MH. The Bases and Exceptions of Privacy in Islam and Law of Iran from the Public Law Point of View. Bi-Quarterly Journal of Legal Educations. 2020; 5(2): 251-276. [Persian]
3. Shabani GH. Fundamental Rights and Government Structure of the Islamic Republic of Iran. 30th ed. Tehran: Information Publications; 2012. [Persian]
4. Saffar MJ. Getting to know the Constitution of the Islamic Republic of Iran. 37th ed. Tehran: Ostadi Publications; 2014. [Persian]
5. Rahmdel M. Human right to privacy. Faculty of Law and Political Science Journal. 2006; 70: 119-145. [Persian]
6. Bakhshaishi Baigut M, Heydari Manour H. Privacy in Iranian law and international documents. Scientific Journal Promotion of International Police Studies. 2017; 8(29): 207-232. [Persian]
7. Azimi SM, Gholami A. Technological surveillance in the prevention of economic crimes and its challenges with information privacy. Majlis and Rahbord. 2017; 24(91): 265-290. [Persian]
8. Vaezi SM, Alipour A. A Study of Legal rules of Privacy and its Protect in Iranian Law. Private Law. 2010; 7(17): 133-163. [Persian]
9. Esmailtabar H, Kam B. The common principles governing the fair trial of children and adults with an opinion on the new criminal laws of Iran. Barselona: International Conference on Innovation in Science and Technology; 2016.
10. Al-San M. Fair trial for children. Human Rights. 2007; 2(2): 171-188. [Persian]
11. Dehghani A. Special proceedings for children and adolescents is a step towards compliance with international obligations. Quarterly Magazine of the Faculty of Literature and Humanities. 2008; 3(10-11): 77-107. [Persian]
12. Shojaei Karizaki M. Islamic Penal Code - Penalties and Privacy Protection Bill. Journal of Research and Studies in Islamic Sciences. 2021; 2(19): 81-92. [Persian]
13. Shoja Sangchooli M. The right of children to privacy in Iranian case law and the Convention on the Rights of the Child. Scientific Journal Law and Modern Studies. 2021; 1(1): 1-17. [Persian]
14. Akbari A, Falahian M. Privacy in the legal system of Iran and Islam. Legal Civilization. 2021; 4(9): 361-382. [Persian]
15. Raoufi AA, Jamshidi Rad MS, Pourbafrani AR. Privacy bill in terms of conformity with the Shiite jurisprudence principles. Jurisprudential Foundations of Islamic. 2020; 13(25): 135-160. [Persian]
16. Moazenzadegan H, Javadi H. Juvenile Police, Requirements and Mechanism (A Comparative Study: American Legal System). Journal of Criminal Law and Criminology. 2015; 3(5): 5-48. [Persian]